

คำพิพากษา

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายสันติ ไชยยศ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การรับสารภาพของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
 ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
 รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้ว แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าคุณถูกกล่าวหาว่ายังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ และให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีหนังสือขอขยายเวลายื่นบัญชีต่อผู้ร้อง วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ขยายเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ หลังจากพ้นกำหนดเวลาตามหนังสือของผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงเพิกเฉย วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งขอก้าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกกล่าวหา มีหนังสือชี้แจงขอก้าวหาต่อผู้ร้อง

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน หรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จึงเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔ ๓) (๒) มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ภายในหกสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๒ (๙) และ ๑๐๕ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๑ (๒) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ แต่ผู้ถูกกล่าวหาเพิกเฉย อีกทั้งเมื่อผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ รวมทั้งได้กำหนดเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหา สามารถดำเนินการได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับหนังสือฉบับดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่ได้ยื่นบัญชี

จนล่วงพ้นกำหนดเวลาตามหนังสือดังกล่าว แม้ได้ความว่าผู้ถูกกล่าวหายื่นหนังสือลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ขอย้ายระยะเวลาต่อผู้ร้องโดยอ้างเหตุขัดข้องเรื่องการจดทะเบียนหย่ากับภริยาและการตกลงแบ่งทรัพย์สิน และหนี้สินบางรายการยังไม่ได้ แต่ปรากฏว่าผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่อาจขอย้ายระยะเวลาให้ได้อีก และมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณานั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วตามหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ นอกจากนี้ ผู้ถูกกล่าวหาเคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งมาแล้ว โดยมีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สิน ๒๒๗,๑๑๘,๐๐๘ บาท รายละเอียดปรากฏตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินและหนี้สินจำนวนมาก การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งจึงยังมีความสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ร้องสามารถตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินกับบัญชีที่ยื่นไว้เมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่งได้ โดยเฉพาะผู้ร้องมีคำอธิบายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ข้อ (๕) ว่า “ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากรายการทรัพย์สินและหนี้สินใดเป็นรายการเดียวกันกับที่เคยยื่นบัญชีไว้ก่อนแล้วและไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้ใช้เอกสารประกอบของการยื่นบัญชีฯ ครั้งก่อนได้ โดยให้หมายเหตุไว้ในบัญชีฯ ด้วยว่าเอกสารประกอบอยู่ในบัญชีฯ ครั้งใด” ดังนั้น หากผู้ถูกกล่าวหาไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดที่ยังไม่สามารถตกลงกับภริยาที่จดทะเบียนหย่ากันได้ ย่อมมีผลเท่ากับว่าทรัพย์สินและหนี้สินรายการนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้เป็นเจ้าของ ผู้ถูกกล่าวหาย่อมสามารถยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรายการที่อ้างว่ายังตกลงกับภริยาไม่ได้นั้นโดยใช้เอกสารประกอบของการยื่นบัญชีครั้งเข้ารับตำแหน่งได้ ส่วนที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาต่อผู้ร้องในทำนองว่า มีหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ขยายระยะเวลาให้ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยไม่ต้องร้องขอ นั้น หากเป็นดังที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างก็เป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจของแต่ละหน่วยงานตามความจำเป็นและสอดคล้องต่อภารกิจภายใต้กฎหมายที่แตกต่างกันไป ย่อมไม่อาจนำมาเป็นบรรทัดฐานเพื่อกล่าวอ้างเป็นข้อแก้ตัวสำหรับการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ พฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแสดงให้เห็นถึงการละเลยต่อหน้าที่สำคัญในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ใช้อำนาจรัฐ เมื่อพิจารณาประกอบคำให้การรับสารภาพของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มีผลให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ และการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา
ยังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ด้วย

พิพากษาว่า นายสันติ ไชยยศ ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน
หรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔
ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตลอดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗
ลงโทษจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๑ เดือน
และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยรับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้
มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙, ๓๐.

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นางวยุรี วัฒนวรลักษณ์

นายภู วิภูมิต

นายวิเศษ นิมกุล

นายดุสิต ฉิมพลี

นายโสภณ พรหมสุวรรณ

นายเพิ่มศักดิ์ สายสีทอง

นางพนมวรรณ ทองวิฑูโกมลย์

นางสาวนันทวัน เจริญชาติศรี